

Lapszemle.

(P. T.) **Hogy védjük meg a vetényágyakat a hő és a fagy ellen?** A „Deutsche Forst- und Jagdzeitung“ 1890. évi 9-ik számában ezen czím alatt a következőket közli:

Az elvetett mag, a magból kikelő csira és a fiatal csemete az állatok és a gyomok által okozott károsításon kívül még a hőmérsékbeli szélsőségek, t. i. a hőség és a fagy által is igen gyakran van veszélyeztetve.

A hőség az által hat károsan, hogy a talaj kiszáritása folytán a csirázás menetét lassítja, továbbá hogy a kikelő növénykét elszárazsztatja, míg a fagy a fiatal növényt elfagyasztja, vagy pedig a csemetét a talajból kiemeli.

Lássuk minő módok által védekezhetünk ezen károsítások ellen?

1. A hőség ellen:

A hosszasan tartó hőség káros hatását, mely a csirázó növénykéek és a fiatal csemeték kiszáradásában nyilvánul, első sorban árnyalás és befödés által hátrithatjuk el.

Rége óta csaknem kizárólag a felülről való árnyalás volt alkalmazásban; minthogy azonban ez különösen az által, hogy a talajnak éjjeli lehülését és ennek folytán a harmat képződést akadályozza, hátrányosnak bizonyult, újabban helyette rendszeren az oldalról való beárnyékolást alkalmazzák, a mi védőernyők felállítására, vagy a vetényágyaknak galyakkal való betüzelésére által történik.

Legalkalmasabbak e czélra a lombfaágak, továbbá a seprő-jeneszter és az erdei fenyőgalyak. Ezek frissen vágva sokáig megtartják leveleiket, még megszáradásuk után is, és ezenkívül meglehetősen jól árnyékolnak, míg pl. a lúczfenyő és borókagalyak tüiket hamar elhullatják, melyek aztán a gyomlálást megnehezítik.

Eredményre vezet továbbá az is, ha a talajt akképal kapáljuk fel, hogy nagy göröngyök maradjanak vissza a sorok között. A darabos göröngyök egyrészt nagy felületük miatt a nedvesség felvételét elősegítik, másrészt pedig beárnyékolják a talaj egy részét. A sorok között gyepet hagyni szintén czélszerű. A laza talajnak mélyen való kiszáradása ez által is meg lesz akadályozva.

További módja a hőség ellen való védelemnek, ha a sorok között mohával, lombbal, ponyvával stb. befödjük.

A száraz lombot és mohát, nehogy a szél elfújja, czélszerű rudakkal, kövekkel lenyomtatni.

Hogy a csirázáshoz szükséges nedvesség biztosítva legyen, néha maguk a sorok is befödhetnek; ez esetben azonban, midőn a

csira kelni kezd, a földanyagot azonnal el kell távolítani, mert különben a fiatal növényke megfullad.

2. Fagy ellen:

Csak kis mértékben előjövő hőmérsékesökkenés is már észrevehető behatással van a csirázásra és a csemete fejlődésére. Ezért a hideg ellen való védekezés is mindig szükséges, mit szintén többféle módon gyakorolhatunk.

Egyik ilyen mód, mely gyakran talál alkalmazást az, hogy 1.5—3 m magas karokon nyugvó vízszintes rudakra fedést alkalmaznak. Ezen mód különösen oly helyeken ajánlatos, a hol a hőmérsékbeli ingadozások gyakoriak s e miatt nagyobb óvatosságra van szükség; előnye abban áll, hogy a talajban lévő nedvesség elpárolgását lassítja s e mellett a légeserét sem akadályozza.

Egy hasonló módja a fagy ellen való védelemnek, a vetényágyaknak rácsal való befödése. Ilyen rácsok legzélszerűbben vékony léczekből vagy nádból készíthetők oly módon, hogy ezek deszka vagy léczkeretre erősíttetnek meg. A rácsok szélessége a vetényágyakéval egyenlő kell hogy legyen. Ha rácsokkal nem rendelkezünk, akkor hasonló eredménnyel alkalmazhatunk a födésre galyakat, jenezstert vagy szalmát is, oly módon, hogy ezeket mintegy 0.5 m magas karokon nyugvó keretre helyezzük. Az eredmény ugyanaz.

Közvetlenül a vetényágyakra is alkalmazhatjuk a födést, mely hasonló módon s ugyanazon anyagokkal, t. i. lombbal, mohával stb. történik, mint a hőség ellen való védelemnél. A rácsok ekkép alkalmazva nem felelnek meg, mert ezeknek szabályos és tömött szerkezetük lévén, a levegőserét akadályozzák.

Ép ugy mint a hőség ellen, a fagy ellen is védekezhetünk jenezster, erdeifenyő vagy lombfagalyaknak a csemetesorok közé való betűzdelése által is.

A felfagyás ellen a csemetéket a csemetesorok felkapálása, illetőleg: feltöltögetése és a sorok közének befödése által védelmezzük meg.

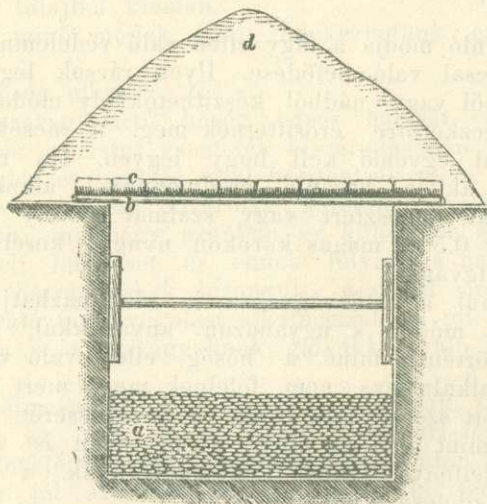
Összefoglalva a mondottakat, a hőség és fagy ellen ugyanazon módon, t. i. befödés, illetőleg az oldalról való védés által őrizhetjük meg csemetéinket.

Különösen olyan helyeken, a hol a késői fagyok gyakoriak, nem ritkán fordul elő az az eset, hogy egy és ugyanazon mód ugyanazon időben nappal a meleg ellen, éjjel pedig a fagy ellen való védelemre szolgál, tehát egyszerre kettős feladatot teljesít.

(R—h.) **A tölgymakk átteleltetéséről** Biedermann zechlini főerdész a „Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen“ czimű folyóiratban a következőket írja:

„Tekintve, hogy a tölgynek, különösen makkvetés után való megtelepítése újabb időben nagy elterjedésnek örvend, nem volna fölösleges a vetőmakk különféle átteleltetési módjait behatóbb tanulmány tárgyává tenni és közülök azoknak, a melyek hosszabb gyakorlat alapján jóknak bizonyultak, szaklapokban való közlés által minél szélesebb körű elterjedést szerezni.

25 év óta használlok egy módot, melyet már az 1865. évben tanultam Frömbling rosegarteni főerdésztől, ki viszont azt atyjától örökölte és 50 éven át mindig kitűnő sikerrel alkalmazta. S daczára ennek eddig nem ösmertették ezen módot sem tankönyvekben, sem folyóiratokban — legalább tudtommal nem — szintugy nem ismerték fiatalabb szaktársaim sem, kiknek azt bemutatattam.

Az utóbbi 5 évben 4-szer teleltettem át makkot ezen a módon s minden egyes esetben a legjobb sikerrel.

Az átteleltetés módja a következő:

Partos fekvésű, száraz homoktalajban függőleges falakkal 1 m mély és 1 m széles gödör ásatik, melynek hossza az átteleltendő makk mennyiségétől függ. A makk gyűjtés után jól átszellőztendő, akként, hogy héja már nem sötétbarna, hanem világosbarna színű, de mindamellet még ránczos ne legyen. Az így átszellőztett makk a kellőleg előkészített gödörben oly módon helyeztetik el, hogy mintegy 25—30 cm vastag réteget képezzen s a gödör többi része üresen maradjon. (l. az ábrát.)

A gödör aztán hosszirányára merőlegesen fektetett s szorosan

egymás mellé illesztett rudakkal (b), fedetik be. A rudak fölé földes oldalukkal lefelé fordított gyephantok (c) vagy ezek hiányában vastag szalmaréteg jön s erre a gödörből kiemelt föld gúla (d) vagy házfedél alakban úgy hányatik fel; hogy a rudak végei ki ne látszodjanak.

Ha mindez megtörtént, az elvetés napjáig a makkal több gondunk nincsen. Az ily módon áttelelt makk épen oly jó, mint a frissen szedett.

A keresztmetszetben bemutatott rajz ezen módról teljes felvilágosítást nyújt.

A makk az átteleltetés ideje alatt sokféle veszélynek van kitéve; néha kiszárad, másszor elrothad, megfagy, tulkorán kicsirázik, egerek, vaddisznók megdézsmálják.

Mindezen veszélyek ellen megóvható a makk az imént ismertetett módon.

Ki nem száradhat, mert a talajtól, melylyel érintkezésben áll, mindig nyer annyi nedvességet a makk, a mennyi elegendő arra, hogy még az esetben is, ha tán tulságosan kiszáradt volna, újra megdagadjon s héját teljesen kitöltse.

A makk elrothadása akkor szokott bekövetkezni, midőn az tulsok nedvességet és kevés levegőt kap. Az ismertetett módnál tulsok nedvességet nem kaphat a makk, mert arra a homoktalaj nem eléggé víztartó és mert a makk fölött lévő tetemes levegőréteg az esetleg tulságosan sok nedvesség elpárolgását lehetővé teszi. Hogy nedvelpárolgás tényleg létezik, bizonyítja azon körülmény, hogy tavasszal — midőn a makk kiemeltetik — a fedőrudak és a gyephantok alsó része igen nedves és korhadásnak indult.

A laza homoktalaj, a melyben a gödröt ásni kell, lehetővé teszi továbbá a makk sikeres átteleléséhez szükséges levegőhozzájárulást is. Más talajnemben ezen módon nem tettem kísérletet.

Fagykár teljesen ki van zárva, mert a makk oly mélyen van a föld színe alatt, hogy a fagy odáig már el nem hathat. Tulkorai csirázás nem állhat be, mert a melegebb tavaszi hőmérséklet oly gyorsan a talaj azon rétegéig, melyben a makk el van helyezve, szintén nem hatolhat. Előfordul bár, hogy túlenyhe télen közvetlenül a homoktalajon fekvő makkszemek hüvelyknyi hosszú csirát eresztenek, de minthogy a makk csak közvetlenül a vetés előtt emeltetik ki, némi elővigyázat mellett ezek is sérülés nélkül elvethetők. Altalában azonban csak a makkhéj reped meg és a csirafő kezdetleges fejlődése látható (a mi egyébként még örvendetes tapasztalat). Egerek tapasztalat szerint nem férnek a makkhoz, mert ez sokkal mélyebben van a föld alatt, semhogy azt megérezhetnék; de ha mégis tartani kellene tőlük, a gödör árokkal körükerítendő s ennek fenekére mázas fogócsuprok helyezendők.

Szintugy nem okoztak a vaddisznók sem károkat, minek kikerülése végett egyébiránt a telelő lehetőleg emberlakta helyek közelébe építendő.

Czélszerű a gödör oldalfalait mintegy közepén a rajzban feltüntetett módon deszkákkal kipányvázva, bedülés ellen biztosítani.

Mint már említve volt, ezen leirt mód nálam homoktalajban minden viszonyok között jónak bizonyult; hódús és hőszegény, enyhe és erős, száraz és nedves teleknek egyaránt semmi káros befolyásuk nem volt a makk minőségére, mindenkor kifogástalanul került a makk vetésre és én 25 év óta egyszer sem panaszkodhattam a makkvetés sikere ellen.“

Vidéki levél.

Besztercebánya, 1891. január 14-én.

Tekintetes szerkesztőség! Szép, családias, s a maga nemében páratlan örömmünetpét ült a besztercebányai m. k. erdőigazgatóság f. hó 7-én, szeretve tisztelt főnökének, érdemdús igazgatójának, Scholcz Rezső min. osztálytanácsos urnak húsz éves igazgatói jubileumát.

A legszükebb határok közé vont ováció terveztetvén, a vén város a maga egyhanguságában ébredt fel e napra, s csak a maguk eredetiségében oly szép erdészeti zászlók, s nemzeti színű lobogók hirdették e nap reggelén, hogy az öreg igazgatósági épületben lelkes ünnep készül.

Az e napra jelzett rendes évi tiszti értekezletre a kerületi tisztviselők, m. k. erdőgondnokok mind megjelenvén, a központi tisztviselőkkel s az ovációt előkészítők által magán úton értesített zsarnóczai m. k. erdőhivatal küldötteivel, a kir. erdőfelügyelőség s a kincstári ügyészség képviselőivel az igazgatósági tanácsterembe gyültek, melynek falán, az ünneplendőnek, az iránta való határtalan tisztelet jelül s e nap emlékére a tisztviselők által készítettett életnagyságu, s még lepellel borított arczépe függött.